

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016

Till
Socialnämnden

Skydda papperslösa kvinnor utsatta för våld

Svar på skrivelse från Ann-Katrin Åslund m.fl. (FP), Stina Bengtsson (C) och Ewa Samuelsson (KD)

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

I skrivelsen föreslås att förvaltningen gör en översyn av att möjligheterna till stöd och skydd finns för alla papperslösa kvinnor utsatta för våld i staden. Förvaltningen bör också få i uppdrag att se över möjligheter till informationsinsatser och lämpliga vägar att nå berörda kvinnor.

Förvaltningen bedömer att staden utifrån de möjligheter lagstiftningen medger ger papperslösa kvinnor stöd och skydd i akuta situationer. De kvinnojourer som får bidrag från staden har goda kunskaper om rättsförhållanden som gäller kvinnor och kan ge dessa kvinnor tillfälligt stöd och skydd. Det är svårt att genomföra informationsinsatser om samhällets stöd riktade till målgruppen papperslösa kvinnor

då det inte finns kunskap om var man kan nå dem. Information om det stöd samhället kan erbjuda sprids troligen informellt från kvinna till kvinna.

Bakgrund

Socialnämnden överlämnade vid sammanträdet 17 februari 2011 till förvaltningen för beredning en skrivelse om att skydda papperslösa kvinnor utsatta för våld från Ann-Katrin Åslund (FP), Isabel Smedberg-Palmqvist (FP), Patrik Silverudd (FP), Stina Bengtsson (C) och Ewa Samuelsson (KD).

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom administrativa avdelningen i samarbete med avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Skrivelsen i sammanfattning

I Stockholm lever många papperslösa kvinnor. De som utsätts för våld i nära relationer, sexuella övergrepp och våldtäkt vågar idag inte anmäla brotten och vet inte vart de ska vända sig för att få en fristad.

Staden och de kvinnojourer som får ekonomiskt stöd av Stockholms stad, omfattas av ett ansvar för dessa kvinnor enligt socialtjänstlagen 2 kap. 2 § 1 st som anger att även personer som helt tillfälligt befinner sig i Stockholm är stadens ansvar. Det finns dock brist på kunskap, både hos kvinnorna och hos kvinnojourerna om papperslösas rätt till en fristad i ett akut läge.

Möjligheten till stöd och skydd bör finnas för alla utsatta kvinnor och socialförvaltningen bör få i uppdrag att göra en översyn och en inventering att så sker idag. Förvaltningen bör också få i uppdrag att se över möjligheter till informationsinsatser och lämpliga vägar att nå berörda kvinnor.

Förvaltningens synpunkter

Frågan om papperslösa personers rättigheter i vårt samhälle har länge varit aktuell och på regeringsnivå pågår arbetet med att ta fram förslag om rätt till vård och skolgång för papperslösa som kommer att lämnas till riksdagen för beslut när man är klar med beredningen. Utredningen om vård för papperslösa m.fl. överlämnade 31 maj 2011 till socialminister Göran Hägglund betänkandet (SOU 2011:48) Vård efter behov och på lika villkor – en mänsklig rättighet. Utredningen föreslår att samtliga asylsökande och papperslösa personer som befinner sig i Sverige ska ha samma till-

gång till hälso- och sjukvård (med visst undantag för tandvård för vuxna) som bosatta personer och på samma villkor. Papperslösa kvinnor har som framhålls i skrivelsen rätt att få stöd och skydd i en akut situation utifrån bestämmelserna i 2 kap 2 § 1 st socialtjänstlagen.

De verksamheter inom förvaltningen som kommer i kontakt med gruppen papperslösa kvinnor medverkar till att flickor och kvinnor i akuta situationer får stöd och skydd, oavsett om de är folkbokförda i Stockholm eller inte.

Socialtjänstens möjligheter att långsiktigt ge bistånd till papperslösa kvinnor skiljer sig från möjligheterna att ge bistånd till de som vistas lagligt i staden. Utifrån bestämmelserna i lagstiftningen måste socialtjänsten medverka till hemresa för de som är papperslösa men självfallet även stöd för att den våldsutsatta flickan/kvinnan inte ska återvända till den man som utsatt henne och eventuellt även barn för våld och att hon ska skapa en tillvaro där hon och barnen inte riskerar att utsättas för våld.

Det är angeläget att flickor och kvinnor som är utsatta för våld eller riskerar att utsättas för våld får stöd och skydd. Förvaltningen anser dock inte att det finns behov av att rikta särskilda pengar till verksamhet för papperslösa. Alla flickor och kvinnor som behöver stöd och skydd ska kunna få det.

Socialnämndens organisations- och föreningsutskott beviljar bidrag till flera kvinnojourer. Utgångspunkten för bidraget är att insatserna ska komplettera stadens verksamhet. Kvinnojourerna får bidrag utifrån vad de ansöker om och en bedömning av kostnaderna för det. Bidraget är inte fördelat per kvinna (eller boende). Det förekommer att kvinnojourer med bidrag från nämnden har kontakt med enskilda papperslösa kvinnor för stöd genom telefon, besök och boende. Det finns dock ingen kvinnojour som har bidrag från nämnden av det skälet att den har papperslösa som målgrupp utan grunden är att jourerna ger ett komplement till stadens uppdrag.

Förvaltningen bedömer att kvinnojourerna har goda kunskaper om rättsförhållanden som gäller kvinnor och möjligheterna att ge stöd till utsatta kvinnor. Kunskaperna hos papperslösa kvinnor om möjligheterna att få hjälp är med största sannolikhet betydligt mindre. Det är emellertid svårt att genomföra informationsinsatser om samhällets stöd riktade till målgruppen papperslösa kvinnor då det inte finns kunskap om var man kan nå dem. Information om det stöd samhället kan erbjuda sprids troligen informellt från kvinna till kvinna.

Sammantaget bedömer förvaltningen att staden utifrån de möjligheter lagstiftningen medger ger papperslösa kvinnor stöd och skydd i akuta situationer. De kvinnojourer som får bidrag från staden har goda kunskaper om rättsförhållanden som gäller kvinnor och kan ge dessa kvinnor tillfälligt stöd och skydd.

Bilaga

Skrivelse om att skydda papperslösa kvinnor utsatta för våld från Ann-Katrin Åslund (FP), Isabel Smedberg-Palmqvist (FP), Patrik Silverudd (FP), Stina Bengtsson (C) och Ewa Samuelsson (KD).